

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	نام درس: علوم و فنون ادبی
نام پدر:	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک یزد	تاریخ امتحان: ۹۸/۰۳/۱۹
پایه: یازدهم انسانی	آموزشگاه فرهنگ ثامن الائمه	زمان شروع: ۱۰:۳۰
نام دبیر:	تعداد صفحه: ۴	تعداد سؤال: ۳۱

ردیف	سؤالات	بارم				
الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)					
۱	درستی یا نادرستی هریک از موارد زیر را مشخص کنید. (با حروف ص یا غ) الف) در قرن نهم کم کم در ادبیات و تاریخ نویسی آثار ارزشمندی به وجود آمد که کاملاً بنیادی بود. ب) در قرن دهم زبان فارسی هر چند در شبه قاره هند استحکام لازم را به دست آورد اما همه گیر نشد.	۰.۵				
۲	هر یک از توضیحات زیر مربوط به کدام چهره ماندگار تاریخی است؟ الف) یکی از چهره های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان به شمار می رفت وی وزیر مقتدر اولجایتو بود. ب) در سرودن شعر مذهبی معروف و ترکیب بند عاشورایی او زبانزد است.	۰.۵				
۳	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) لحن سخن حافظ گزنده، و سرشار از خیرخواهی و اصلاح طلبی است. ب) حمدالله مستوفی در کتاب خود تاریخ پیامبران، خلفا و تاریخ ایران را تا سال بیان کرده است.	۰.۵				
۴	« رضا عباسی » از مفاخر هنر در کدام دوره پادشاهی است؟	۰.۲۵				
۵	به غیر از مکتب وقوع کدام جریان شعری در قرن دهم رونق داشت؟	۰.۲۵				
ب	سبک شناسی (۲ نمره)					
۶	« توجه بیشتر به علوم و فنون ادبی از جمله بیان و بدیع » مربوط به کدام ویژگی سبک عراقی است؟ ۱) ویژگی زبانی شعر ۲) ویژگی ادبی نثر ۳) ویژگی ادبی شعر ۴) ویژگی فکری نثر	۰.۲۵				
۷	هر یک از ویژگی های زیر مربوط به کدام یک از قلمروهای سه گانه شعر سبک هندی است؟ <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>زبان کوچه و بازار به شعر راه یافت</td> <td>قلمرو</td> </tr> <tr> <td>شاعران به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان</td> <td>قلمرو</td> </tr> </table>	زبان کوچه و بازار به شعر راه یافت	قلمرو	شاعران به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان	قلمرو	۰.۵
زبان کوچه و بازار به شعر راه یافت	قلمرو					
شاعران به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان	قلمرو					
۸	موضوع کتاب های زیر را بنویسید. الف) ظفرنامه شامی ب) جامع عباسی	۰.۵				
۹	هر یک از آثار زیر دارای چه نوع نثری است؟ الف) محبوب القلوب ب) طبقات ناصری	۰.۵				
۱۰	در کتاب کلمات دخیلی چون قشون و قشلاق یافت می شود؟	۰.۲۵				

ردیف	سؤالات	بارم												
پ	موسیقی شعر (۶ نمره)													
۱۱	اگر بخواهیم دو بیت هم وزن داشته باشیم جاهای خالی را به ترتیب با واژگان کدام گزینه باید تکمیل کنیم؟ دو صد دانا در این محفل سخن گفت سخن نازک تر از سمن گفت مرا چون هاتف دل دمساز برآورد از رواق همت، آواز (۱) نسیم- با (۲) آبی- ناله (۳) شبنم- مکن (۴) مستانه- دید	۰.۵												
۱۲	با خوانش درست بیت زیر، مرز پایه های آوایی را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید. « بلبلی شیفته می گفت به گل که جمال تو چراغ چمن است »	۱/۵												
	<table border="1"> <tr> <td>مصراع اول</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>مصراع دوم</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	مصراع اول				مصراع دوم								
مصراع اول														
مصراع دوم														
۱۳	با توجه به ابیات زیر وزن اولین پایه آوایی آن ها را بنویسید. الف) می خواستم کز دست دل امروز فریادی کنم گریه گره شد در گلو، ره بسته شد فریاد را ب) هلاک از این غم که جان نمی شود فدای تو که خورده آب زندگی ز لعل جانفزای تو	۰.۵												
۱۴	نشانه های هجایی زیر در کدام مصراع وجود دارد؟ - UU- / - UU- (۱) بر چنین خوانی مقام خام نیست (۲) از طلب گوهر گویای عشق (۳) کمال هم نشین در من اثر کرد (۴) بگذار تا مقابل روی تو بگذریم	۰.۵												
۱۵	کدام یک از ابیات زیر در وزن «فعولن / فعولن / فعولن / فعل» سروده شده است؟ (۱) جوانی نکو دار کاین مرغ زیبا (۲) ای صبا، صبحدم چون رسی سوی او (۳) چو خود را به چشم حقارت بدید (۴) به دریایی در افتادم که پایانش نمی بینم نماند در این خانه استخوانی حال من عرضه ده بر سگ کوی او صدف در کنارش به جان، پرورید به دردی مبتلا گشتم که درمانش نمی بینم	۰.۵												
۱۶	کدام مصراع دارای نظم «همسان دو لختی» است؟ الف) تو را به پای چه ریزم که آن سزای تو باشد ب) حجاب چهره جان می شود غبار تنم	۰.۵												
۱۷	مصراع نخست بیت زیر را در جدول قرار دهید و موارد خواسته شده را بنویسید. « عقل چو با آفتاب رای تو را دید گفت پایه خورشید را سایه یزدان شکست »	۲												
	<table border="1"> <tr> <td>پایه های آوایی</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>نشانه های هجایی</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>وزن</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	پایه های آوایی				نشانه های هجایی				وزن				
پایه های آوایی														
نشانه های هجایی														
وزن														

ردیف	سؤالات	بارم						
ت	زیباشناسی (۶ نمره)							
۱۸	با توجه به ابیات زیر موارد خواسته شده را بیابید. الف) جهان را سر به سر آینه می دان به هر یک ذره ای صد مهر تابان (مشبه به) ب) بر در کعبه کوی تو ز باران سرشک ناودان هاست فرود آمده تا شام ز بام (مشبه)	.۵						
۱۹	با توجه به تشبیه گسترده در بیت زیر آن را به تشبیه <u>فشرده</u> اضافی تبدیل کنید و بنویسید. « دل ها اگر چه صاف ولی از هراس سنگ آینه بود و میل تماشا شدن نداشت»	.۵						
۲۰	واژه « پیمانہ » در کدام مورد در معنای مجازی به کار رفته است؟ معنای غیر حقیقی آن است. الف) الا ای پیر فرزانه، مکن عیبم ز میخانه که من در ترک پیمانہ دلی پیمان شکن دارم ب) پیمان تو ببریدم و پیمانہ شکستم هر عهد که با چشم دل انگیز تو بستم	.۵						
۲۱	در همه گزینه ها به جز گزینه « مجاز با رابطه شباهت » به کار رفته است. ۱) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد ۲) تا گرد رخ تو سنبل آمد بیرون صد ناله ز من چو بلبل آمد بیرون ۳) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو یادم از کشته خویشت آمد و هنگام درو ۴) آن را که چون تو لاله رخی در سرا بود میلش به دیدن گل و سوسن چرا بود؟	.۵						
۲۲	در بیت زیر «استعاره آشکار» در کدام مصراع دیده می شود؟ آن را به تشبیه <u>فشرده</u> غیر اضافی تبدیل کنید. « بشکن دل بی نوای ما را ای عشق این ساز شکسته اش خوش آهنگ تر است» مصراع تشبیه <u>فشرده</u> غیر اضافی :۷۵						
۲۳	نوع استعاره را در ابیات زیر مشخص کنید. (مصرحه - مکنیه) با آسمان مفاخره کردیم تا سحر / او از ستاره دم زد و من از تو دم زدم ما ز آغاز و ز انجام جهان بی خبریم / اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است	.۵						
۲۴	در کدام مورد هر دو استعاره (آشکار - پنهان) به کار رفته است؟ الف) آینه ات دانی چرا غماز نیست چون که زنگار از رخس ممتاز نیست ب) فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد	.۲۵						
۲۵	در موارد زیر واژه های مشخص شده استعاره از چیست؟ الف) هر شب کواکب کم کنند از روزی ما پاره ای / هر روز گردد تنگ تر سوراخ این <u>غربال</u> ها ب) گفتی <u>خرده</u> مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش آویخته۵						
۲۶	در ابیات زیر کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید. الف) دریای شورانگیز چشمان تو زیباست آنجا که باید دل به دریا زد همین جاست ب) در هر طرف ز خیل حوادث کمین گهی است زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر	۱						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>مفهوم</th> <th>کنایه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>الف)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ب)</td> </tr> </tbody> </table>	مفهوم	کنایه		الف)		ب)	
مفهوم	کنایه							
	الف)							
	ب)							

ردیف	سؤالات	بارم						
۲۷	مفهوم کنایی عبارت های زیر را بنویسید. الف) ثابت قدم بودن ب) نقش بر آب زدن۱۵						
۲۸	در کدام گزینه آرایه های « تشبیه، تشخیص و کنایه » وجود دارد؟ ۱) ای که پنجاه رفت و در خوابی ۲) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی ۳) چرا چون لاله خونین دل نباشم ۴) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی مگر این پنج روز دریایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی که با ما نرگس او سرگران کرد هنوز می پرد از شوق چشم کوکب ها	.۱۵						
ث	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)							
۲۹	متن زیر را از نظر زیبا شناسی بررسی کنید. (دو مورد) «مجموعه ای می باید از هردو عالم روحانی و جسمانی تا بارامانت مردانه و عاشقانه در سفت (دوش) جان کشد.»	.۱۵						
۳۰	نوشته زیر را بخوانید و ویژگی زبانی قسمت های مشخص شده را بنویسید. «حضرت خاقانی جنت مکانی ^(۱) فرمودند که شعرا، قصاید در شأن <u>حضرات مقدسات</u> ^(۲) نسبت نمایند و چون این طبقه را از صلحا بر نمی شمردند توجهی به ایشان نمی فرمودند اما سخنان لاکلی انتظامشان از حیث شمار بیرون رفت» (تاریخ عالم آرای عباسی) الف) ویژگی زبانی: ۱) ۲) ب) چرا این نوشته از دیدگاه ادبی ارزش والایی ندارد؟۱۵ .۱۵						
۳۱	دو غزل زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. «دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم آن نه خال است و زنخدان و سر زلف پریشان گفته بودم چو بیایی، غم دل با تو بگویم سعدی آن نیست که هرگز ز کمندت بگریزد الف) یک «کنایه» بیابید و بنویسید. ب) ویژگی های فکری و زبانی ابیات را بنویسید. (هر کدام دو مورد)	.۱۲۵ ۱						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>فکری</th> <th>زبانی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>-۱</td> <td>-۱</td> </tr> <tr> <td>-۲</td> <td>-۲</td> </tr> </tbody> </table> <p>*****</p> <p>«جان به لب داریم و همچون صبح خندانیم ما از شبیخون خمار صبحدم آسوده ایم حلقه چشم غزالان حلقه رنجیر ماست گر چراغ بزم عالم نیست صائب کلک ما الف) دو ویژگی شعر صائب را در غزل بررسی کنید. ب) وزن غزل را بنویسید. ب) در ابیات بالا یک «استعاره آشکار» بیابید و بنویسید.</p>	فکری	زبانی	-۱	-۱	-۲	-۲	.۱۵ .۱۵ .۱۲۵
فکری	زبانی							
-۱	-۱							
-۲	-۲							
	موفق و مؤید باشید							

